Raadsvoorstel

Zaaknummer: 88976 / 2025

Onderwerp: Programma Water en Riolering 2026-2029

Auteur	:	Bob Coolen
Domein/team	:	Ruimte / Civiele techniek
E-mail	:	Bob.Coolen@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	J.P.A. van den Heuvel

Effect op de begroting

☒Ja ☐Nee

Onderwerp
Programma Water en Riolering 2026-2029

Voorstel

1. Het Programma Omgevingswet Water & Riolering 2022-2024 te verlengen tot en met 2029 met daarbij een actualisatie van het kostendekkingsplan.
2. Aanvullende kredieten beschikbaar te stellen van in totaal € 22.899.256 voor de periode 2026-2029.
3. De kredieten te dekken door een onttrekking uit de spaarvoorziening riolering (vuil water) en nieuwe kapitaallasten (hemelwater) binnen het programma water en riolering.
4. De financiële voordelen van €202.000 in 2026, aflopend naar €165.000 in jaarschijf 2029, ten gunste te brengen van het begrotingssaldo.
5. De 3e begrotingswijziging van 2026 vast te stellen.

Inleiding
Op 21 december 2021 hebben de gemeenteraden van de voormalige gemeenten Landerd en Uden het *Programma Omgevingswet Water en Riolering 2022-2024* van de gemeente Maashorst vastgesteld. Dit programma liep tot 31 december 2024 en is verlengd tot eind 2025.
Het Programma Omgevingswet Water en Riolering 2026-2029 (hierna aangeduid als POW&R) bevat een kostendekkingsplan met de kosten voor beheer, onderhoud en vervanging van de bestaande riolering en watervoorzieningen. Daarnaast bevat het een programma met investeringen voor nieuwe hemelwatermaatregelen. Het plan is kostendekkend over 80 jaar en onderbouwt de benodigde inkomsten uit de riool- en waterzorgheffing.

In het POW&R blijft het huidige beleid gelden. Dit beleid beschrijft de gemeentelijke watertaken. Het legt vast wat we willen bereiken en hoe de verantwoordelijkheden zijn verdeeld tussen gemeente, inwoners en bedrijven op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Voor klimaatmaatregelen hanteren we de uitgangspunten vanuit de Omgevingsvisie en de Duurzame Doelen Agenda ‘Veerkrachtig & Soortenrijk’. In het groene kader is een korte samenvatting gegeven.

Omgevingsvisie gemeente Maashorst:

4.1a Ruimte voor water in de beekdalen.

4.1b Bescherming van geologische breuken en waar mogelijk herstel.

4.1c;d Water lokaal vasthouden en de bodem in laten trekken om grondwaterstanden te verhogen.

Duurzame Doelen Agenda 'Veerkrachtig & Soortenrijk':

- *Water vasthouden waar het valt. De bodem werkt als een spons: we houden minimaal 90% van het regenwater vast en vullen zo het grondwater aan.*
- *Wateroverlast en droogte worden samen aangepakt.*
- *Schoon en vuil afvalwater worden van elkaar gescheiden.*
- *De milieubelasting op bodem en oppervlaktewater wordt beperkt. De waterkwaliteit van het oppervlaktewater voldoet aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water (KRW).*
- *De breuken en breukzones worden beschermd en waar mogelijk hersteld.*
- *Er zijn concrete doelen voor het aantal hectares afgekoppeld verhard oppervlak.*
- *Hergebruik van water wordt gestimuleerd. We werken aan bewustwording bij inwoners over het lokaal vasthouden van regenwater en zuinig watergebruik.*
- *De grondwaterstanden worden gemonitord via een grondwatermeetnet.*

Beoogd effect

Het zekerstellen van voldoende inkomsten voor de uitgaven aan riolering en water in de periode 2026–2029. Het voldoen aan de financiële verplichtingen van het Besluit Begroting en Verantwoording en onze eigen financiële verordening.

Argumenten

1.1 Het POW&R biedt de financiële onderbouwing voor het opleggen van de riool- en waterzorgheffing

Een financiële onderbouwing is nodig om aan onze inwoners en bedrijven de riool- en waterzorgheffing op te leggen in de periode 2026–2029.

2.1 Investeringen zijn nodig voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving

Met dit programma zorgen we voor een belangrijk deel van de middelen die bijdragen aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. We investeren in nieuwe maatregelen voor hemelwater om wateroverlast en droogte te voorkomen. We zijn al begonnen met een duurzame inrichting bij de wijkvervangingsopgave in Hoevenseveld. Deze aanpak gebruiken we ook bij de drie grote wijkvervangingsprojecten: Bogerd, Moleneind en Schutveld, tot ongeveer 2035. In dit POW&R reserveren we de middelen voor riolering en hemelwater voor deze projecten. De bodem in deze wijken is goed geschikt om regenwater lokaal in de grond te laten trekken. Daardoor zijn de investeringen effectief en doelmatig.

2.2 We hebben hogere uitgaven bij een gelijkblijvend beheerniveau

Het vorige POW&R is vastgesteld op 21 december 2021. Sindsdien zijn de kosten door inflatie fors gestegen. De programmabegroting heeft de budgetten jaarlijks geïndexeerd, maar niet voldoende hoog. Voor het behouden van hetzelfde beheerniveau voor riolering en water is een extra verhoging van circa 20% nodig.

2.3 *Opgaven vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water vragen aanvullende inzet*
Als waterbeheerder wordt van ons de komende jaren een inspanning verwacht op de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Het behalen en behouden van een goede waterkwaliteit vraagt inzet. Daarvoor zijn aanvullende middelen nodig voor onderzoek en verbetermaatregelen.

4.1 *We rekenen hogere kosten voor personeel toe aan riolering en water*
In het vorige POW&R was de toerekening van personele capaciteit aan riolering en water lager ingeschat dan de werkelijke personeelskosten. In dit voorstel is één extra fte opgenomen, zodat de personele capaciteit realistischer en kostendekkend is.

2 / 5 *Bevoegdheid van de raad*
Het vaststellen van kredieten en begrotingswijzigingen is een bevoegdheid van de raad.

Kanttekeningen

1.1 *Dit voorstel wijkt af van de onlangs vastgestelde programmabegroting 2026*
Op 6 november 2025 is de programmabegroting 2026 vastgesteld. In de begroting is de kostendekking vanuit riolering en water opgenomen, zoals deze is vastgesteld op 14 november 2024 ‘Verlengen beleidsplan riolering en water 2022-2024 met één jaar’.
In dit raadsvoorstel ligt een nieuw kostendekkingsplan riolering en water 2026-2029 ter besluitvorming voor. De kosten voor de riolering en water zijn gestegen. Dit voorstel geldt als basis voor de tarieven riool- en waterzorg heffing in 2026, waardoor heffingsbedragen hoger uitvallen dan in de programmabegroting is opgenomen.

Financiën

1.1 De opbrengsten van de riool- en waterzorgheffing mogen alleen worden gebruikt voor de bijbehorende kosten. Deze heffing mag maximaal kostendekkend zijn. Veranderingen in de kosten worden opgevangen via de voorziening *Egalisatie Riolering*.

De financiële effecten vanuit het voorstel “programma water en riolering 2026-2029”, door aanpassingen van de exploitatie en de bijstelling en toevoeging van de benodigde investeringen, worden gedekt vanuit de voorziening Egalisatie Riolering én een verhoging van de Riool- en Waterzorgheffing.

De stijgende kosten leiden tot een hogere heffing. In 2026 tot en met 2029 stijgen de benodigde inkomsten jaarlijks met 5,4%. Deze stijging is zonder algemene indexering.

In de bijlage A*ctualisatie kostendekkingsplan gemeente Maashorst* staan de volgende financiële overzichten:
- Het uitvoeringsprogramma, met daarin een uiteenzetting van de exploitatie.
- Het verloop van de voorziening.
- Het overzicht van bijgestelde en toegevoegde investeringen.

4.1 Financieel voordeel voor de algemene middelen

In het POW&R is meer personeel toegerekend aan riolering en water. Deze verschuiving geeft een structureel voordeel van €114.000 op het begrotingssaldo (jaarschijf 2029). Daarnaast stijgt de BTW last door hogere uitgaven en investeringen. Deze extra BTW kosten mogen worden doorbelast aan het POW&R. Dit levert een extra structureel voordeel op van €51.000 (jaarschijf 2029).

Duurzame ontwikkeling

Het programma draagt bij aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en ondersteunt de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen.

Participatie en Communicatie

Dit voorstel is beleid neutraal en heeft geen inhoudelijke impact voor inwoners of bedrijven. Het beleidsplan sluit aan bij de doelen van onze waterpartner: waterschap Aa en Maas. Daarom is ervoor gekozen geen participatie toe te passen.
Het vastgestelde POW&R wordt gepubliceerd via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). We informeren we het waterschap en de provincie over de het nieuwe POW&R. Inwoners en bedrijven worden niet geïnformeerd.

Vervolg

Op 11 december 2025 wordt de verordening riool- en waterzorgheffing vastgesteld. Hierin worden de definitieve tarieven voor 2026 vastgesteld, die we opleggen aan onze inwoners en bedrijven. Het programma loopt van 1 januari 2026 tot 31 december 2029.
Na vaststelling van de Omgevingsvisie in mei 2024 is gestart met de voorbereiding op het werken met Omgevingsprogramma's. De Omgevingsprogramma's stellen we op in de komende bestuursperiode. Het beleid en de ontwikkelingen op het gebied van water en riolering worden hierin integraal opgenomen. De Omgevingsprogramma's vervangen daarmee op termijn de beleidsmatige onderdelen van het POW&R. Het programmadeel met maatregelen blijft behouden, inclusief het bijbehorende kostendekkingsplan.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Begrotingswijziging 3 (2026), Programma riolering en water 2026-2029

Bijlagen ter informatie

1. Rapportage actualisatie kostendekkingsplan gemeente Maashorst
2. POW&R 2022-2024 gemeente Maashorst

Maashorst, 18 november 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,	de burgemeester,
J.A.G.M. van Aaken	J.A. van der Pas